

ERBJUDANDE TILL STATEN:

*Utveckling av Sollefteå sjukhus till
ett nationellt beredskapssjukhus*



En möjlighet att omvandla
en HOTAD RESURS
till en hörnsten
i SVERIGES BEREDSKAP

Bakgrund & syfte

Region Västernorrland planerar att avveckla Sollefteå sjukhus för att spara 46 miljoner kronor genom att minska 146 tjänster, vilket skulle eliminera akutsjukvården i en strategiskt viktig del av norra Sverige. Sollefteå sjukhus, ursprungligen byggt som ett beredskapssjukhus, har en unik potential att stärka Sveriges totalförsvär och medicinska beredskap – en roll som blir alltmer kritisk i ljuset av det försämrade säkerhetsläget i Östersjöregionen och Sveriges medlemskap i NATO.

Istället för avveckling föreslår Sollefteå kommun en samfinansierad lösning: kommunen bidrar med 23 miljoner kro-

nor (50 % av den tilltänkta besparingen), och vi uppmanar staten att matcha detta med ytterligare 23 miljoner kronor. Syftet är att säkerställa sjukhusets framtid som ett modernt beredskapssjukhus, redo att möta såväl nationella kriser som internationella konflikter. Under tiden kan staten genomföra en utredning för att fastställa sjukhusets roll i Sveriges försvarsstruktur.

Detta är en möjlighet att omvandla en hotad resurs till en hörnsten i Sveriges beredskap, med Sollefteå som en strategisk medicinsk nod för både civila och militära behov.

Beredskap

1. Strategiskt läge för medicinsk beredskap

Sollefteå sjukhus är idealiskt placerat för att fungera som en central nod i Sveriges medicinska evakueringskedja. Beläget tillräckligt långt från potentiella stridszoner i Östersjöregionen för att minimera risken för direkta attacker, men ändå nära nog för att effektivt stödja transporter från Trondheim till konfliktområden i Baltikum och Finland, erbjuder sjukhuset en unik kombination av säkerhet och tillgänglighet.

- **Logistiska fördelar:** Regionens välutbyggda väg- och järnvägsnät och djuphamnar, samt möjligheter till flygtransporter, gör det till en naturlig transportkorridor för både trupper och skadade.
- **NATO-integration:** Som en del av NATO:s medicinska doktrin kan Sollefteå fungera som en ”decompression node” för att stabilisera skadade innan vidare transport, vilket stärker Sveriges roll i alliansens försvarsstruktur.

2. Kapacitet för masskadehantering och krigsmedicin

Sollefteå sjukhus har en befintlig infrastruktur som kan anpassas för att hantera masskador i en kris- eller krigssituation:

- **Operationssalar:** Med åtta operationssalar finns en grund för akutkirurgi, som kan skalas upp med tillfälliga enheter som tält och baracker.
- **Robust infrastruktur:** Sjukhuset har stabil el- och vattenförsörjning med backup-system, vilket garanterar drift även under störningar.
- **Snabb skalbarhet:** Kapacitet att snabbt skala upp till över 300 vårdplatser samt möjlighet att på kort tid skapa ytterligare över 1 000 platser för lättare vårdbehov och rehabilitering.

- **Utvecklingsmöjligheter:** En förstärkning av intensivvårdskapaciteten (IVA) och en dedikerad MEDEVAC-linje från frontlinjen till Sollefteå skulle göra det redo för storskaliga insatser.

En avveckling skulle istället lämna ett strategiskt viktigt område utan en lokal resurs för snabb respons vid större incidenter, vilket äventyrar både civil och militär beredskap.

3. Säkerhet och riskhantering

I ett krisläge finns en överhängande risk att sjukhus längs kusten blir potentiella måltavlor för attacker. Att behålla och utveckla Sollefteå sjukhus som ett beredskapssjukhus kräver betydligt mindre resurser jämfört med att etablera en ny anläggning eller förstärka mer utsatta enheter.

- **Skyddat läge:** Avståndet från direkta stridszoner minskar risken för attacker. Sjukhuset är dessutom inte beläget i en tätbefolkad zon, vilket ytterligare reducerar dess utsatthet. Sollefteå sjukhus är också ett av få sjukhus i Norrland som är samlokaliserat med en garnison, vilket stärker dess säkerhet och militära relevans.
- **Flexibilitet:** Möjligheten att snabbt utöka kapaciteten vid behov gör sjukhuset anpassningsbart till olika scenarier, från naturkatastrofer till väpnad konflikt.
- **Avlastning:** Genom att ta emot måttligt till svårt skadade kan Sollefteå avlasta större sjukhus, vilket säkerställer en robust och hållbar vårdkedja i regionen.



4. Totalförsvarets behov

Sveriges nya roll inom NATO och de ökande geopolitiska spänningarna i Östersjöområdet understryker behovet av decentraliserade medicinska resurser och en starkt försvarsförmåga. Sollefteå sjukhus kan bli en integrerad del av både Försvarsmaktens och NATO:s strukturer, samtidigt som dess läge möjliggör en bredare utveckling av totalförsvaret i regionen:

- **Utbildning och övningar:** Sollefteås strategiska placering kombineras med enastående möjligheter för militära övningsområden. Området är idealiskt för stora truppdrag året om, och det finns redan planer på att utöka de befintliga övningsfälten. Potentialen är stor att utveckla dessa till militära övningsområden i världsklass, utan konkurrerande intressen från exempelvis tätbebyggelse eller civilt näringsliv. Detta skulle ge Försvarsmakten utrymme att växa och bedriva avancerade övningar, samtidigt som det underlättar regelbundna samarbeten med både svenska och internationella enheter. För sjukvården innebär detta en unik chans att integrera medicinsk utbildning och övningar i realistiska scenarier, vilket förbereder personal för trauma och masskadehantering i krissituationer.
- **Försvarsmaktens tillväxt:** Sollefteås samlokalisering med en garnison och dess närhet till expanderande övningsområden skapar synergier mellan militär och medicinsk beredskap. Detta gör det möjligt att stärka Försvarsmaktens närvaro i norra Sverige, vilket är avgörande för att möta framtida säkerhetsutmaningar.
- **Vårdens utveckling:** De utökade övningsmöjligheterna kan även användas för att utbilda vårdpersonal i samarbete med militära enheter, både nationellt och inom NATO. Genom att simulera masskadeutfall och andra krisscenarier i realistiska miljöer kan Sollefteå sjukhus bli en nationell resurs för att höja kompetensen inom akutmedicin och katastrofhantering.

En avveckling riskerar att skapa ett gap i Sveriges sjukvårdsberedskap, medan en investering i Sollefteå stärker både nationell och internationell beredskap.

5. Effektiv resursanvändning

Att avveckla Sollefteå sjukhus skulle öka belastningen på Sundsvall och Örnsköldsvik, där kapaciteten redan är ansträngd. Detta leder till längre transporter, högre kostnader och försämrad vårdtillgänglighet. Att istället utveckla sjukhuset som en beredskapsresurs optimerar befintlig infrastruktur och säkerställer effektiv vård både i vardagen och i kris.

Finansieringsförslag

Sollefteå kommun åtar sig att bidra med 23 miljoner kronor, motsvarande 50 % av Region Västernorrlands planerade besparing. Vi uppmanar staten att matcha detta med ytterligare 23 miljoner kronor för att:

- Upprätthålla sjukhusets verksamhet och stoppa avvecklingen.



6. Ekonomisk och social hållbarhet

En avveckling skulle utlösa kompetensflykt, minskad attraktivitet för företag och en negativ ekonomisk spiral i Sollefteå kommun. Genom att investera i sjukhuset som en beredskapsnod skapas långsiktiga arbetstillfällen, stärks den lokala ekonomin och regionen förblir en levande del av Sveriges norra landsdelar – en förutsättning för ett resiliellt samhälle i ett strategiskt viktigt område under kristid.

- Finansiera en statlig utredning av sjukhusets potential som beredskapssjukhus.

Denna samfinansiering är en kostnadseffektiv investering i Sveriges säkerhet och beredskap, med långsiktig nytta för både regionen och nationen.

Rekommendationer och nästa steg

För att etablera Sollefteå sjukhus som ett nationellt beredskapssjukhus föreslår vi:

1. **Omedelbar finansiering:** Säkra de totalt 46 miljonerna för att stoppa avvecklingen och bibehålla kärnverksamheten.
2. **Utredning:** Genomför en snabb analys av sjukhusets kapacitet och behov,

Vi ser fram emot en konstruktiv dialog med regeringen för att skyndsamt säkra Sveriges beredskap. Sollefteå sjukhus kan bli en nationell tillgång som stärker både totalförsvaret och vårdtryggheten i norra Sverige.

SOLLEFTEÅ KOMMUN

– en trygg plats vid etableringen av ett beredskapssjukhus

Sollefteå kommun är redo att med alla tillgängliga resurser stötta etableringen av ett beredskapssjukhus. Vi har visat, genom vårt arbete med Försvarsmaktens återetablering, att vi kan leverera snabb och kostnadseffektiv hjälp vid etableringar av strategisk vikt.

Kommunen har fattat beslut om en handlingsplan där vi tydligt prioriterar nödvändiga insatser och resurser för att underlätta en smidig etablering. Detta inkluderar nära samarbete med alla relevanta aktörer, såsom Försvarsmakten och andra statliga myndigheter, för att säkerställa att processen kan genomföras snabbt och effektivt.

I samverkan med lokalt näringsliv, föreningsliv och en samlad politisk vilja står vi nu redo att även stötta etableringen av ett beredskapssjukhus i vår kommun. Vi är övertygade om att vårt engagemang och våra åtgärder kommer att bidra till en framgångsrik och hållbar utveckling för regionen.

Sollefteå är Sveriges Försvarsvänligaste kommun

Kontaktuppgifter

solleftea.se/beredskapssjukhus

Majed Safaee
Projektledare
majed.safaee@solleftea.se



www.solleftea.se